

**SOCIALDEMOKRATERNE
I NORDISK RÅD**

VIRKSOMHEDSPLAN 2019

**NORDISK
VELFÆRD**

- tryghed, lighed og socialt ansvar

**Det nordiske samarbejde
har skabt bedre livskvalitet for
befolkningen i Norden i de seneste årtier,
både kulturelt, økonomisk og socialt.
De veluddannede, teknologiske og socialt rige
samfund i de nordiske lande har et stort
potentiale, hvis de samarbejder
endnu bedre.**

NORDEN OG VERDEN

De nordiske samfund er kendt over hele verden for vores store grad af velstand, personlige frihed, ligestilling, demokratiske deltagelse, samarbejde, tryghed og lighed. Det er værdier, vi skal holde fast i. Ekstremister og populistiske vinder frem, og den verdensorden, som vi har kendt i de sidste årtier, er under pres. Det gælder internationalt samarbejde, samhandel, demokratiets vilkår, tolerance og menneskerettighedernes stilling. Socialdemokraterne tager klart afstand fra racisme og fremmedfjendskab i alle former.

De nordiske lande kan ikke løbe den risiko, som det indebærer at se passivt og observerende til de store forandringer i verden. Tværtimod er det vigtigt, at de

nordiske lande arbejder endnu tættere sammen og går forrest i kampen for en verdensorden, der er præget af frihed, lighed, fællesskab, social tryghed, retsstatsprincipper og demokrati.

Til sammen er de nordiske økonomier i verdens top 10 og i top 5 i Europa. De nordiske lande har derfor grundlæggende forudsætninger for at bidrage konstruktivt fra sin plads ved bordet, når Europas og verdens fremtid diskuteres og behandles – ikke mindst i G20 samarbejdet. Vores samfundsmodeller er beundrede. Vi har alle forudsætningerne for at påvirke verdens udvikling i højere grad, end vi gør i dag. Det er der brug for.

Øget nordisk samarbejde

Øget samarbejde for at styrke den nordiske model inden for arbejdsmarkedet og velfærd er vigtigt. Vi må også sikre, at vi i Norden lever op til FN's verdensmål og Paris-aftalen vedrørende miljø og klima.

En vigtig faktor i den nordiske succes har været fælles arbejdsmarked, tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og det igangværende arbejde for at fjerne grænsehindre. På det område må vi gøre endnu mere i de kommende år, ligesom Poul Nielson har

understreget i sin rapport om arbejdsmarkedet og Inge Lorange Backer i sin rapport om nordisk lovsarbejde.

De nordiske lande har også fælles interesser i EU på en lang række af områder såsom arbejdsmarkeds- politik og fremme af den fri bevægelighed for borgere, handelsvarer og virksomheder i Norden og i Europa. Derfor har EU en væsentlig indflydelse på hverdagen for borgerne i Norden, og vi må sørge for øget samarbejde om nordiske interesser i EU.

Fred, mangfoldighed og tolerance

Socialdemokraterne i Nordisk Råd ser det som en prioriteret opgave at fremme tolerance og bekæmpe ekstremisme.

For Socialdemokraterne i Nordisk Råd udgør øget

lighed og fællesskab, ligestilling, mangfoldighed, god integration og effektiv kamp for demokrati og menneskerettigheder svaret på de udfordringer, som Europa og de nordiske lande står overfor.

Arbejdsliv og bæredygtig vækst

Den nordiske model er central for de nordiske landes økonomiske og samfundsmæssige udvikling og konkurrenceevne. Socialdemokraterne i Nordisk Råd vil i samarbejde med SAMAK bidrage til at sikre trepartssamarbejdet i de nordiske lande og styrke den nordiske model.

Socialdemokraterne i Nordisk Råds arbejdslivspolitik skal adressere de udfordringer, vi mener er vigtigst på arbejdsmarkedet: Ulighed, arbejdsløshed (særligt blandt unge), ligestilling, mennesker med funktionshindringer, faldende organiseringsgrad, atypiske ansættelser, social dumping og sort arbejde.

Socialdemokraterne i Nordisk Råd støtter de forslag, som fremlægges i Poul Nielsons rapport om det nordiske arbejdsmarked. Vi vil videreudvikle disse forslag og ser det som en vigtig opgave, at de bliver iværksat. Ikke mindst gælder det forslaget om obligatorisk voksen- og efteruddannelse til alle.

Socialdemokraterne i Nordisk råd kommer til at fortsætte arbejdet mod social dumping for at sikre retfærdig konkurrence og rimelige arbejdsforhold på lige vilkår.

Den nordiske transportpolitik bør binde Norden bedre sammen, sikre miljøvenlig transport og styrke regionens konkurrencekraft.

Søtransporten er vigtig både for miljø og eksport: Derfor er der behov for en nordisk udredning om fælles havnepolitik med det mål at få mere gods over til søvejen, således at den styrker konkurrencen mod de andre store havne i Nordeuropa.

Vi vil drive politik, som skaber og styrker båndet mellem forskning og næringsliv, og vi vil se på muligheden for at styrke vores konkurrencekraft gennem øget samarbejde.

Klima og miljø

Socialdemokraterne arbejder for en bæredygtig udvikling. Mens den globale befolkning og den globale efterspørgsel vokser, er det vigtigt at nytænke vores produktion og vores forbrug til gavn for mennesker og miljø.

Derfor vil vi kæmpe for at holde vores have, vores skove og vores jorde rene for forurening, og vi vil udnytte havenes, skovenes og jordens ressourcer mest muligt i respekt for natur, miljø og økosystemer. Vi vil gå forrest i Norden og udvikle og udbrede vedvarende energi

og dermed være et forbillede for resten af verden. Vi vil bekæmpe madspild og nedbringe affaldsmængderne. Vi vil have undersøgt, hvordan den stigende mængde kemikalier i fødevarer og forbrugsgoder påvirker miljøet omkring os. Og vi vil udvikle bæredygtig transport til en verden, hvor mennesker er mere mobile.

Vi vil gå forrest i det arbejde, fordi vi ønsker at beskytte klimaet og miljøet globalt, og fordi vi vil skabe nye arbejdspladser lokalt i Norden.

Sundhed og velfærd

Gode offentlige velfærdstjenester, lighed og adgang for alle er grundlæggende i den nordiske velfærdsmodel. Norden kan ikke privatisere sig ud af de velfærdspolitiske udfordringer.

At opretholde en bæredygtig velfærdsmodel med god kvalitet, som giver god service til befolkningen, er et fælles mål for nordiske socialdemokrater. I fællesskab må de nordiske lande lægge vægt på nødvendig forandring og finde tiltag som fornyer, forbedrer og forstærker velfærdsmodellen. Programmet Holdbar Nordisk Velfærd var et godt tiltag i den retning, og det samme gælder Könberg-rapporten og NMR rapport, skrevet af Árni Páll Árnason om fremtidens nordiske velfærd, som gruppen vil sætte i fokus i 2019.

Nordisk Råd har de senere år sat fokus på "One Health", herunder den store udbredelse af antibiotikaresistens hos mennesker og dyr. Både i EU og globalt har sagen stor betydning. Norden bør gå forrest med en fælles politisk og faglig indsats på området.

Diskussionen om et nordisk register for sundhedspersonale har nu været fremme i nogle år. Der skal lægges fortsat pres på, at der implementeres et godt regelværk, som sikrer, at sundhedspersonale, der har fået frataget autorisationen, ikke kan fortsætte med at arbejde i andre nordiske lande.

Kundskab og kultur

Socialdemokraterne i Nordisk Råd arbejder for bedre sprogforståelse i Norden. Det vil bidrage til, at borgere, organisationer og virksomheder lettere og bedre kan fungere i et Norden med fælles arbejdsmarked, uddannelse og erhvervsliv.

Vi ønsker gennem vores arbejde inden for kundskab og kultur at sikre de borgernære tilbud. Der skal sættes større fokus på den nordiske kultur og fælles historie ved i højere grad at introducere børn for kultur

og historie fra de forskellige nordiske lande i skolerne. Den kulturelle skoletaske og flere nordiske Tv-programmer for børn er vigtige værktøjer, sådan at alle børn kan møde den nordiske dimension gennem kultur og historie.

Nordens urfolks kultur og sprog er også en vigtig sag for Socialdemokraterne i Nordisk Råd.

Idræt og friluftsliv skal i højere grad være inkluderende for børn gennem bevægelse, leg og læring.

Det vil Socialdemokraterne i Nordisk Råd arbejde for i 2019:

Norden i verden

- ❗ følge op på gruppens initiativ om at de nordiske lande får plads på møderne med G20-landene for at påvirke udviklingen i verden.
- ❗ sætte de vigtigste EU-sager på dagsordenen i Nordisk Råd og følge op på sagerne – også i de nationale parlamenter, og i samarbejde med vores europæiske søsterpartier.
- ❗ opfordre de nordiske regeringer til at samarbejde om bekæmpelsen af skatteunddragelse og gå forrest i den kamp internationalt.
- ❗ arbejde for en fælles nordisk indsats til at sikre, at verden lever op til de nye FN-verdensmål.
- ❗ aktivt deltage i den offentlige debat om fred, tolerance og kampen for menneskerettigheder, bl.a. med udtalelser om vigtige hændelser i hele verden.
- ❗ arbejde for urfolks rettigheder i Norden, Arktis og andre steder, hvor Norden kan påvirke arbejdet.
- ❗ arbejde for nordisk samarbejde om digital agenda, som sikrer, at Norden går forrest i digitaliseringen, bygget på lighed, ligestilling, data- og informations-sikkerhed og muligheder for alle.
- ❗ følge op på Inge Lorange Backers rapport om "Styrket nordisk lovsamarbejde".
- ❗ arbejde for øget lighed i Norden, med baggrund i NMR rapport som viser at uligheden stiger hvert år i hele verden, men også i Norden.

Arbejdsliv og bæredygtig vækst

- ❗ fokusere på at udvikle og forbedre det nordiske arbejdsmarked, ved at prioritere sagsområdet og aktivt arbejde for konkrete forslag, baseret på SAMAK's Nordmod2030-projekt og Poul Nielsons rapport.
- ❗ fokusere på arbejdstageres rettigheder og arbejdsmiljø og samtidig modarbejde social dumping ved at følge op på gruppens forslag om social dumping og livslang læring.
- ❗ arbejde før at elektrisere vejene og havnene i Norden.
- ❗ fokusere på at bygge en langsigtet vision for holdbar trafik- og transportløsninger i Norden.
- ❗ udveksle erfaringer om landenes ungdomsgaranti-modeller og bekæmpe arbejdsløshed blandt unge.
- ❗ at fremme mobiliteten i Norden og løse grænsehindringer.
- ❗ at arbejde med at styrke den blå havøkonomi.
- ❗ fokusere på udvikling af den digitale infrastruktur i Norden.

Klima, miljø og forbrugerrettigheder

- ❗ arbejde for at LULUCF-sektorerne i Norden bliver medregnet i landenes klimaregnskab overfor EU i perioden 2021-2030, sådan at vi udnytter potentialet til optag af CO₂ og reducerede udslip i skov og arealforvaltningen.
- ❗ arbejde for et nordisk regelværk og fælles standarder for fremtidens fødevarer, herunder tang og insekter, både set som fødevarer fra forbrugersiden og som ressourcer fra producentsiden.
- ❗ fortsætte arbejdet for flere bilaterale pantaftaler i Norden med det formål at nedsætte miljøbelastningen og styrke forbrugerrettighederne på tværs af grænser.
- ❗ følge op på arbejdet med nye initiativer imod madspild og for intelligent udnyttelse af madaffald.
- ❗ arbejde for fælles nordiske tiltag for at påvirke efterspørgsel og produktion af fornybar energi.
- ❗ fortsætte arbejdet med at få statusmeldinger fra de nordiske regeringer om opfyldelse af internationale klimamålsætninger, som viser hvilke tiltag de prioriterer for at få nedbragt klimagasudslippene og forventede udslips reduktioner i antal ton CO₂-ækvivalenter pr. tiltag sammenlignet med referencebasen for at opnå målsætningen fra Paris-aftalen om 40% reduktion i udslip inden 2030 sammenlignet med 2005-niveau.
- ❗ arbejde for et nordisk regelværk, der skal reducere medicinrester og stoppe nye kemikalier i vandmiljøet.
- ❗ arbejde for fællesnordiske initiativer til at nedbringe udslippet af mikroplast fra dækrester, maling og andre centrale forureningskilder.
- ❗ arbejde for fællesnordiske initiativer og nye metoder til at standse affaldseksport til lande uden evne til at håndtere affaldet.
- ❗ arbejde for at gøre eksisterende data og forskningsbaserede dokumenter over den biologiske udvikling i havet tilgængelig.

Sundhed, velfærd og ligestilling

- ❗ sætte fokus på fremtidens velfærdstjenester i Norden, ikke mindst med baggrund i NMR's analyse om emnet, skrevet af Árni Páll Árnason.
- ❗ følge op på sagen om et nordisk helseregister jævnfør betænkning fra Udvalget for Velfærd i Norden om rekommandation Rek. 28/2010.
- ❗ følge op på hvidbogen om antibiotikaresistens (One Health) og sørge for videre samarbejde om dette på europæisk (EU) og globalt niveau.
- ❗ sætte fokus på folkesundhed og øget lighed i sundhed.
- ❗ arbejde for grænseoverskridende behandlingsmuligheder i sundhedsvæsenet.
- ❗ sætte lighed, ligestilling og menneskerettigheder på dagsordenen i Nordisk Råd.
- ❗ arbejde for bedre opvækstmiljø for børn og unge og forbedre børn og unges psykiske sundhed.
- ❗ følge op på forslaget om "at gøre Norden til verdensledende indenfor G5".
- ❗ øget samarbejde mellem de nordiske sundhedsvæsnere.

Kundskab og kultur

- ❗ arbejde for en strategi, der sikrer erhvervs-kompetencegivende uddannelse til alle, herunder at sikre et uddannelsessystem uden blindgyder. De erhvervsfaglige uddannelser skal opprioriteres.
- ❗ styrke sammenhængen mellem uddannelses-udbuddet og arbejdsmarkedsefterspørgslen.
- ❗ udarbejde forslag som udvikler kvaliteten i skolen gennem samarbejde mellem skoler i Norden. Nord-plus-programmet og ”Norden i Skolen” er to vigtige instrumenter i denne sammenhæng.
- ❗ arbejde for at fremme nye politiske løsninger på udfordringerne inden for uddannelsesområdet – herunder at bidrage til at de nordiske lande lever op til EU 2020’s benchmark på uddannelse.
- ❗ arbejde for et bedre samarbejde med det civile samfund i Norden gennem en jævnlig gennemførelse af fælles konferencer med de nordiske friluftssorganisationer og de nordiske idrætsforbund bl.a. for at forøge turismen i de nordiske lande og forbedre folkesundheden gennem fysisk aktivitet.
- ❗ følge op på indsatser for at møde de udfordringer, vi står overfor i et mere privatiseret velfærdssamfund.
- ❗ følge op på arbejdet for at nordiske TV-programmer for børn ikke dubbles inden for Norden.
- ❗ arbejde for at styrke det nordiske brand inden for nordisk mad, design, kunst og håndværk, bl.a. ved at følge op om gruppens forslag om en guide/app til madhåndværk i Norden efter svensk forbillede.
- ❗ følge op på arbejdet for at overføre gode eksempler fra de nordiske lande for at forbedre integrationen af flygtningebørn, som f.eks. farvespillet i Bergen/Trondhjem.
- ❗ følge op på arbejdet for en fælles grænsefri uddannelse inden for de nordiske lande knyttet til bachelor- og master-uddannelser.
- ❗ følge op på medlemsforslag om øget samarbejde i Amerika med baggrund i nordisk indvandring i 1800- og 1900-tallet.
- ❗ arbejde for at få oversat modtagerne af Nordisk Råds litteraturpriser til alle nordiske sprog for at styrke de kulturelle bånd.
- ❗ arbejde for et øget samarbejdet omkring promovering af musik i Norden.

- ❗ arbejde for at fremme løsninger for at bekæmpe misinformation i samfundet i Norden.
  - ❗ arbejde for et øget nordisk samarbejde omkring bekæmpelse social udstødelse hos børn bl.a. igennem vidensdeling omkring hvordan man sikrer lige muligheder for deltagelse i fritidsaktiviteter.
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Følg også med
via vores hjemmeside:

www.s-norden.org

facebookside:

www.facebook.com/s.nordisk

og twitter:

@SocNR

- hvor du også kan skrive
en kommentar
til os.